

Knjiga proroka Danila

Četiri izrailjska mladića na vavilonskom dvoru

¹ Treće godine Joakima*, cara Jude, Navuhodonosor, car Vavilona, dođe do Jerusalima i opkoli ga.

² Gospod je predao Joakima, Judinog cara, u njegove ruke i deo posuđa iz Doma Gospodnjeg. Navuhodonosor ih je odneo u zemlju Senar i doneo ih u hram svoga boga. Posuđe je položio u riznicu svoga boga.

³ Tada je car naredio Asfenazu, starešini svojih dvorana, da dovedu neke od Izrailjaca iz carske loze i plemstva –

⁴ mladiće bez ikakve mane, dobrog izgleda, umešne u svakoj vrsti mudrosti, vrsne u znanju i rasuđivanju, i sposobne za službu na carskom dvoru – da ih nauče pismu i jeziku Haldejaca.

⁵ Car im je odredio svakodnevni obrok od careve hrane i vina. Zapovedio je da se obrazuju tri godine, a potom neka stupe u carsku službu.

⁶ Među ovima su bili Danilo, Ananija, Misailo i Azarija, iz Judinog plemena.

⁷ Starešina dvorana im je dao druga imena: Danilu je dao ime „Valtazar“, Ananiji „Sedrah“, Misailu „Misah“, a Azariji „Avdenago“.

⁸ Danilo je rešio da se ne okalja carevom hranom i vinom, pa je zamolio starešinu dvorana da mu dozvoli da se ne okalja.

* 1:1 605. pre Hrista.

⁹ Bog je dao Danilu da zadobije blagonaklonost i milosrđe starešine dvorana.

¹⁰ Starešina dvorana reče Danilu: „Bojim se mog gospodara cara, koji vam je odredio hranu i piće. A šta kad primeti da su vam lica mršavija od ostalih mladića vaših godina? Tada bih ja platio glavom pred carem za vašu krivicu.“

¹¹ Danilo reče nadgledniku koga je starešina dvorana postavio nad Danilom, Ananijom, Misailom i Azarijom:

¹² „Molim te, pokušaj sa svojim slugama deset dana. Neka nam daju samo povrće za jelo i vodu za piće.“

¹³ Onda uporedi naš izgled sa izgledom mladića koji su jeli od careve hrane, pa postupaj sa svojim slugama prema onome što vidiš.“

¹⁴ Složi se on sa ovim i pokuša to s njima deset dana.

¹⁵ Kad je isteklo deset dana, oni su izgledali bolje i uhranjenije od svih drugih mladića koji su jeli od careve hrane.

¹⁶ Tako je nadglednik odnosio njihov obrok hrane i vina i davao im povrće.

¹⁷ Ovoj četvorici mladića Bog je dao znanje i umešnost u svakoj vrsti pisanja i mudrosti; a Danilo se razumeo u sva viđenja i snove.

¹⁸ Kad je isteklo vreme koje je car odredio da ih dovedu, starešina dvorana ih je doveo pred Navuhodonosora.

¹⁹ Car je razgovarao s njima, ali se među njima nije našao niko kao Danilo, Ananija, Misailo i Azarija. Zato su bili postavljeni u carsku službu.

²⁰ Kad ih je car pitao o svemu što se tiče mudrosti i razumevanja, utvrdio je da su deset puta bolji od svih čarobnjakâ i gatarâ u njegovom carstvu.

²¹ Danilo je ostao tamo do prve godine cara Kira†.

2

Navuhodonosorov san

¹ U drugoj godini svoje vladavine, Navuhodonosor* je sanjao snove. On se toliko uznemirio, da mu san nije dolazio na oči.

² Car je naredio da se pozovu čarobnjaci, gatar, vračari i Haldejci†, da kažu caru šta je sanjao. Kad su došli, stali su pred cara.

³ Car im reče: „Sanjao sam san i uznemiren sam; hoću da znam šta taj san znači.“

⁴ Haldejci odgovoriše caru na aramejskom: „O, care, da si živ doveka! Ispričaj san svojim slugama, a mi ćemo protumačiti njegovo značenje.“

⁵ Car odgovori Haldecima: „Izdajem proglas: ako mi ne kažete kakav sam san imao i šta je njegovo tumačenje, bićete rastrgnuti na delove, a vaše kuće ležaće u ruševinama.

⁶ A ako mi kažete kakav sam san imao i šta je njegovo značenje, dobićete od mene darove, nagrade i veliku počast. Stoga mi recite šta je bio moj san i protumačite njegovo značenje.“

† **1:21** Kir Veliki, tj. Kir II, koji je vladao od 559. do 530. pre Hrista. * **2:1** 603. pre Hrista. † **2:2** Haldejci su bili na glasu po astrološkim i magijskim veštinama, pa se ovi okultisti u carevoj službi nazivaju imenom ove etničke grupe.

⁷ Oni mu opet odgovoriše: „Neka car ispriča san svojim slugama, a mi ćemo protumačiti njegovo značenje.“

⁸ Ali car im odgovori: „Znam ja pouzdano da hoćete da dobijete na vremenu, pošto vidite da sam izdao proglas,

⁹ da ako mi ne kažete kakav sam san imao, postoji samo jedna presuda za vas. Vi ste se dogovorili da mi saopštite lažljive i zavodljive reči, dok se prilike ne promene. Stoga mi recite kakav sam san imao, a ja ću znati da li ste protumačili njegovo značenje.“

¹⁰ Haldejci odgovoriše caru: „Nema na zemlji čoveka koji bi mogao da razjasni što car zahteva. Nikada jedan car, bilo kako da je veliki i moćan, nije tražio tako nešto od čarobnjaka, gataru i Haldejaca.

¹¹ Teško je to što car zahteva; ne postoji niko ko bi to mogao da otkrije caru osim bogova koji ne borave među ljudima.“

¹² Zbog svega ovoga car se toliko razgnevio da je naredio da se pobiju svi mudraci u Vavilonu.

¹³ Kad je bila izdana naredba da se pobiju svi mudraci, tražili su i Danila i njegove drugove da ih ubiju.

¹⁴ Tada se Danilo obratio mudrim i razboritim rečima Ariohu, zapovedniku careve telesne straže, koji je izašao da pobije vavilonske mudrace.

¹⁵ Upitao je carevog zapovednika Arioha: „Zašto je careva naredba toliko stroga?“ Arioh obavesti Danila.

¹⁶ Na to je Danilo otišao caru i tražio od cara da mu da vreme kako bi mogao da protumači značenje sna.

¹⁷ Posle toga je Danilo otišao svojoj kući i obavestio o tome Ananiju. Misaila i Azariju,

¹⁸ kako bi tražili milost Boga nebeskog u pogledu ove tajne, da ne bi i Danilo i njegovi drugovi nastradali sa vavilonskim mudracima.

¹⁹ Ta je tajna bila otkrivena Danilu noću, u viđenju. Danilo je blagoslovio Boga nebeskog.

²⁰ Danilo reče:

„Neka je blagosloveno ime Božije od veka do veka;
njemu pripada mudrost i sila.

²¹ On menja vremena i doba,
uklanja i postavlja careve;
mudrima daje mudrost,
i razumnima znanje.

²² On otkriva stvari duboke i tajne,
on zna šta je u tami,
i svetlo s njim prebiva.

²³ Hvalim te i slavim, Bože otaca mojih,
jer mi daješ mudrost i silu:
što sam tražio od tebe,
ti si mi otkrio,
obznanio nam što je car tražio.“

Danilo tumači san

²⁴ Danilo je otišao k Ariohu, koga je car odredio da pobije vavilonske mudrace i rekao mu: „Ne ubijaj vavilonske mudrace; odvedi me pred cara, a ja ću caru protumačiti značenje sna.“

²⁵ Arioh je odmah doveo Danila pred cara i rekao mu: „Našao sam među Judinim izgnanicima čoveka koji može caru da objasni značenje sna!“

²⁶ Car upita Danila, kome je ime bilo i Valtazar: „Da li stvarno možeš da mi kažeš kakav sam san imao, i protumačiš ga?“

²⁷ Danilo odgovori caru: „Tajnu, za koju car pita, ne mogu rasvetliti mudraci, gatar, čarobnjaci i zvezdoznanci,

²⁸ ali postoji Bog na nebu koji otkriva tajne. On je obznanio caru Navuhodonosoru šta će se dogoditi u danima što dolaze. Ovo je tvoj san, ovo su viđenja, koja su ti došla na um na tvojoj postelji:

²⁹ Tebi su, o, care, došle misli na tvojoj postelji o stvarima koje će se dogoditi kasnije, a onaj što otkriva tajne objavio ti je šta će se dogoditi.

³⁰ Ova tajna mi je bila otkrivena ne zato što imam više mudrosti od svih živih, nego da bi car saznao njeno značenje, i da bi doznao kakve su ti misli došle na um.

³¹ Ti si, o, care, video veliki kip. Kip je bio ogroman i izvanredno blistav. Stajao je ispred tebe, a izgled mu je bio zastrašujući.

³² Glava kipa je bila od čistog zlata, prsa i ruke od srebra, trbuh i bedra od bronz,

³³ noge od gvožđa, a stopala delom od gvožđa, delom od gline.

³⁴ Dok si ti gledao, odvalio se jedan kamen, ali ne ljudskim rukama, udario kip u stopala od gvožđa i gline i razbio ih.

³⁵ Istog časa su se smrvili i gvožđe i glina, bronza, srebro i zlato. Postali su kao pleva na gumnu u leto; dunuo je vetar i sve ih odneo bez traga.

A kamen koji je udario u kip postao je velika planina, koja je ispunila svu zemlju.

³⁶ To je san. Sada ćemo saopštiti caru njegovo tumačenje.

³⁷ Ti si, care, car nad carevima, kome je Bog nebeski dao carstvo, silu, moć i slavu.

³⁸ U tvoje ruke je predao ljude, svuda gde žive, zveri poljske i ptice nebeske, i učinio te vladarem nad svima njima. Ti si ta glava od zlata.

³⁹ Posle tebe će nastati drugo carstvo, manje od tvog, pa treće carstvo, od bronzе, koje će vladati nad svom zemljom.

⁴⁰ Četvrto carstvo će biti čvrsto kao gvožđe, kao gvožđe koje sve lomi i mrvi. Kao što gvožđe sve satire, tako će ono razbiti i satrti sva ta carstva.

⁴¹ To što si video da su stopala i prsti delom od gline, a delom od gvožđa, znači da će se to carstvo podeliti. Ipak, u njemu će ostati nešto od čvrstine gvožđa, jer si video gvožđe pomešano sa glinom.

⁴² A to što su prsti na stopalima delom od gvožđa, a delom od gline, znači da će carstvo biti delom jako, delom krhko.

⁴³ Video si i da je gvožđe pomešano sa običnom glinom. To znači da će se mešati sa semenom drugih naroda, ali da se neće održati zajedno, kao što se ni gvožđe ne može pomešati s glinom.

⁴⁴ U vreme tih careva Bog nebeski će uspostaviti carstvo, koje nikada neće biti uništeno, niti će se to carstvo ostaviti drugom narodu. Ono će razbiti i okončati sva ona carstva, a sâmo će ostati doveka,

⁴⁵ baš kao što si video da se odvalio kamen, ali ne ljudskom rukom, i smrvio gvožđe, bronzу, glinu, srebro i zlato.

Veliki Bog je obznanio caru šta će se dogoditi kasnije. San je istinit, a tumačenje mu je pouzdano.“

⁴⁶ Tada car Navuhodonosor pade ničice, pokloni se Danilu i naredi da mu se prinesu žitna žrtva i kad.

⁴⁷ Car reče Danilu: „Tvoj Bog je, zaista, Bog nad bogovima, gospodar carevima i Otkrivaatelj tajni, kad si mogao da otkriješ ovu tajnu.“

⁴⁸ Car je uzvisio Danila, i dao mu mnogo velikih darova. Postavio ga je za upravitelja sve vavilonske oblasti i glavara svih vavilonskih mu-draca.

⁴⁹ No, Danilo je zamolio cara da poslove vavilonske oblasti poveri Sedrahu, Misahu i Avdenagu. Sâm Danilo je ostao na carevom dvoru.

3

Zlatni kip

¹ Car Navuhodonosor je napravio zlatni kip, visine šezdeset lakata*, i širine šest lakata. Postavio ga je u dolini Duri, u vavilonskoj pokrajini.

² Tada je car Navuhodonosor poslao da se saberu satrapi, namesnici, upravitelji, savetnici, rizničari, sudije, pravnici i svi pokrajinski namesnici, da dođu na posvećenje kipa, koji je podigao car Navuhodonosor.

³ Kad su se satrapi, namesnici, upravitelji, savetnici, rizničari, sudije, pravnici i svi pokrajinski namesnici sabrali na posvećenje kipa, koji je podigao car Navuhodonosor, stali su ispred kipa koji je on postavio.

* **3:1** 1 lakat oko 50 cm.

⁴ Tada glasnik objavi glasno: „Narodi, plemena i jezici, naređuje vam se,

⁵ da kad začujete glas roga, frule, kitare, lire, gajdi, i svih ostalih svirala, padnete i poklonite se zlatnom kipu, koji je podigao car Navuhodonosor.

⁶ Ko ne padne i ne pokloni se, istog će trena biti bačen u užarenu peć.“

⁷ Čim je sav narod začuo glas roga, frule, kitare, lire, gajdi, i svih ostalih svirala, svi su narodi, plemena i jezici pali i poklonili se kipu koji je podigao car Navuhodonosor.

⁸ U taj čas pristupe neki Haldejci i optuže Judejce.

⁹ Rekli su caru Navuhodonosoru: „O, care, da si živ doveka!

¹⁰ Ti si, care, izdao naredbu da svaki čovek koji začuje glas roga, frule, kitare, lire, gajdi, i svih ostalih svirala, padne i pokloni se zlatnom liku.

¹¹ A ko ne padne i ne pokloni se, da bude bačen u užarenu peć.

¹² Ali ima tu nekih Judejaca kojima si poverio upravu vavilonske oblasti: Sedrah, Misah i Avdenago. Oni ne mare za tebe, o, care; oni ne služe tvom bogu i ne klanjaju se zlatnom kipu, koji si podigao.“

¹³ Tada je Navuhodonosor, kipteći od gneva, naredio da dovedu Sedraha, Misaha i Avdenaga. Kad su ove ljude doveli pred cara,

¹⁴ Navuhodonosor im reče: „Da li je to istina Sedraše, Misaše i Avdenago, da ne služite mojim bogovima i ne klanjate se zlatnom kipu koji sam podigao?

¹⁵ Jeste li spremni da padnete ničice i poklonite se kipu koji sam napravio kad začujete glas roga,

frule, kitare, lire, gajdi, i svih ostalih svirala? Ako se ne poklonite, bićete istog časa bačeni u užarenu peć.“

¹⁶ Sedrah, Misah i Avdenago odgovoriše caru Navuhodonosoru: „Nije potrebno da ti odgovorimo na to.

¹⁷ Ako već tako mora da bude, naš Bog kome služimo, koji može da nas izbavi iz užarene peći, izbaviće nas iz tvoje ruke.

¹⁸ Ali ako to i ne učini, znaj, care, da nećemo služiti tvojim bogovima, niti ćemo se pokloniti kipu koji si podigao.“

¹⁹ Tada se Navuhodonosor toliko razbesneo na Sedraha, Misaha i Avdenaga, da mu se lice izobličilo. Onda je zapovedio da se peć ugreje sedam puta jače nego što se običavalo,

²⁰ i naredio jakim ljudima iz svoje vojske da svežu Sedraha, Misaha i Avdenaga, i da ih bace u užarenu peć.

²¹ Tako su ih svezali, pa su ih u njihovim plaštevima, odorama, kapama i ostaloj odeći bacili usred užarene peći.

²² Pošto je careva zapovest bila hitna, a peć suviše užarena, plamen je ubio ljude koji su nosili Sedraha, Misaha i Avdenaga.

²³ Tako ova tri čoveka, Sedrah, Misah i Avdenago svezani padnu usred užarene peći.

²⁴ Tada se car Navuhodonosor prepao, pa je brzo ustao. Rekao je svojim savetnicima: „Nismo li bacili tri svezana čoveka u užarenu peć?“

Oni odgovoriše: „Tako je, care.“

25 On odgovori: „A ja, evo, vidim četiri čoveka kako hodaju u ognju, a nisu ni vezani ni ozleđeni; četvrti izgleda kao sin bogova.“

26 Tada Navuhodonosor priđe vratima užarene peći i viknu: „Sedraše, Misaše i Avdenago, sluge Boga Svevišnjega, izađite i dođite ovamo!“

Sedrah, Misah i Avdenago izađu iz užarene peći.

27 Zatim su se okupili satrapi, namesnici, upravitelji i carevi savetnici da pogledaju ove ljude kojima oganj nije naudilo; kosa na glavi im nije bila oprljena, plaševi im nisu nagoreli, a nije se osetio ni miris ognja na njima.

28 Tada Navuhodonosor reče: „Neka je blagosloven Bog Sedrahov, Misahov i Avdenagov, koji je poslao svog anđela da izbavi svoje sluge! Oni su se pouzdali u njega, te nisu poslušali carevu naredbu, već su radije stavili svoj život na kocku, da ne bi služili i klanjali se ni jednom drugom bogu osim svome Bogu.

29 Stoga izdajem naredbu, o narodi, plemena i jezici: svako ko vređa Sedrahovog, Misahovog i Avdenagovog Boga, biće rastrgnut na delove, a kuća će mu ležati u ruševinama, jer nema nikakvog boga koji tako može da izbavi!“

30 Tada je car unapredio Sedraha, Misaha i Avdenaga u vavilonskoj oblasti.

4

Drugi Navuhodonosorov san

¹ Car Navuhodonosor svim narodima, plemenima i jezicima, koji žive po svojoj zemlji:

Neka se umnoži vaše blagostanje!

² Čini mi zadovoljstvo da vam kažem o znacima i čudima, koje je Bog Svevišnji učinio za mene.

³ Kako li su veliki njegovi znaci!

Kako li su silna njegova čuda!

Carstvo njegovo večno je carstvo,

a vlast njegova traje od naraštaja do naraštaja.

⁴ Ja, Navuhodonosor, živio sam spokojno u svom domu, cvetajući u svom dvoru.

⁵ A onda sam usnio san koji me je preplašio. Dok sam bio na svojoj postelji, glavom su mi prolazile slike i viđenja koja su me uznemirila.

⁶ Zato sam izdao zapovest da se dovedu svi vavilonski mudraci i da mi saopšte tumačenje sna.

⁷ Kada su došli čarobnjaci, gatar, Haldejci i zvezdoznanci, ispričao sam im svoj san, ali nisu mogli da kažu njegovo tumačenje.

⁸ Na kraju je pred mene došao Danilo, u kome su duhovi svetih bogova. (Njemu je ime i Valtazar, prema imenu moga boga.) Tada sam mu ispričao svoj san, govoreći:

⁹ „Valtazare, glavaru čarobnjaka, znam da su u tebi duhovi svetih bogova, i da ti nijedna tajna ne zadaje muku. Evo viđenja koje sam imao, a ti mi reci šta je njegovo značenje.

¹⁰ U viđenjima koja su mi na postelji prolazila glavom, video sam jedno drvo nasred zemlje; bilo je veoma visoko.

¹¹ Drvo je poraslo i postalo moćno. Visinom je dopiralo do neba, tako da se videlo sa svih krajeva

zemlje.

¹² Lišće mu je bilo predivno, a rod obilan. Na njemu je bilo hrane za sve. Pod njim su poljske zveri nalazile hlad, a na njegovim granama su živele ptice nebeske; sva su se stvorenja hranila od njega.

¹³ Dok sam gledao viđenja koja su mi na postelji prolazila glavom, gle, s neba siđe sveti stražar.

¹⁴ On snažno povika i reče ovako: 'Posecite drvo, okrešite mu grane, pokidajte mu lišće i pobacajte mu rod; neka se razbeže zveri ispod njega i ptice sa njegovih grana.

¹⁵ Ipak, ostavite mu u zemlji panj s korenom, okovan obručem od gvožđa i bronzе, u poljskoj travi.

Neka ga kvasi rosa nebeska i neka sa zverima deli travu zemaljsku.

¹⁶ Neka mu se ljudsko srce promeni u srce životinjsko, i neka sedam vremena* pređu preko njega.

¹⁷ To je presuda koju su stražari odredili, zapovest koju su izrekli sveti, da bi svi živi znali da Svevišnji vlada nad ljudskim carstvom. On ga daje kome hoće, i postavlja nad njim najnižeg od ljudi.'

¹⁸ To je san koji sam sanjao ja, car Navuhodonosor, a ti mi ga, Valtazare, rastumači, pošto nijedan od mudraca u mom carstvu nije mogao da mi obznani njegovo tumačenje. Ipak, ti to možeš, jer je duh svetih

* **4:16** Ili: *sedam godina*, kao u st. 23, 25, 32.

bogova u tebi.“

Danilo tumači san

¹⁹ Na to se Danilo, koji se još zove i „Valtazar“, na trenutak smeo; misli su ga uznemirile. Car mu reče: „Valtazare, ne daj da te uznemiri san i njegovo značenje.“

Valtazar odgovori: „Gospodaru moj, neka taj san bude za tvoje mrzitelje, i njegovo značenje za tvoje neprijatelje!

²⁰ Ti si video drvo koje je toliko poraslo i postalo silno, da je visinom doseglo do neba, pa ga je cela zemlja mogla videti.

²¹ Lišće mu je bilo predivno, a urod obilan, te je bilo hrane za sve. Pod njim su poljske zveri nalazile hlad, a ptice nebeske živele u njegovim granama.

²² Ti si, care, to drvo, jer si postao veliki i silan! Veličina ti je porasla i dosegla do neba, a tvoja vladavina do kraja zemlje.

²³ Car je video i svetog stražara, koji je sišao sa neba i rekao: 'Posecite drvo i uništite ga, ali mu ostavite u zemlji panj s korenom, okovanog obručem od gvožđa i bronzе, u poljskoj travi. Neka ga kvasi rosa nebeska i neka sa zverima deli travu zemaljsku, dok preko njega ne prođe sedam vremena.'

²⁴ Ovo je tumačenje, o, care: to je odluka Svevišnjega, koja će se izvršiti na mom gospodaru, caru.

²⁵ Prognaće te iz ljudskog društva, i boravište će ti biti među poljskim zverinjem. Hranićeš se travom kao goveda, kvasiće te rosa nebeska, i

sedam će vremena preći preko tebe, dok ne spoznaš da Svevišnji vlada nad ljudskim carstvom, i da ga daje kome hoće.

²⁶ A to što su zapovedili da se ostavi panj s korenjem, znači da će ti se carstvo vratiti kad spoznaš da Nebesa vladaju.

²⁷ Zato, o, care, neka ti moj savet bude ugodan: reši se svojih greha čineći pravdu, i svojih bezakonja milošću prema siromasima, da bi se produžilo tvoje blagostanje.“

Ispunjenje sna

²⁸ Sve se to dogodilo Navuhodonosoru.

²⁹ Nakon dvanaest meseci, dok je šetao po krovu carskog dvora u Vavilonu,

³⁰ car reče: „Nije li ovo veliki Vavilon, koji sam podigao svojom silnom moći sebi za carsku prestonicu, na slavu svoga veličanstva?“

³¹ Reči su još bile na carevim usnama kad je sišao glas s neba, govoreći: „Odlučeno je za tebe, care Navuhodonosore: oduzima ti se carstvo.

³² Prognaće te iz ljudskog društva, i boravište će ti biti među poljskim zverinjem. Hranićeš se travom kao goveda, i sedam će vremena preći preko tebe, dok ne uvidiš da Svevišnji vlada nad ljudskim carstvom, i da ga daje kome hoće.“

³³ Odluka je odmah sprovedena. Navuhodonosor je bio prognan iz ljudskog društva, jeo je travu, kvasila ga je rosa nebeska, kosa mu je narasla kao orlovsko perje, a nokti kao ptičje kandže.

³⁴ Kada se to vreme navršilo, ja, Navuhodonosor, podigao sam svoje oči prema

nebu i razum mi se vratio. Tada sam blagoslovio Svevišnjeg, slaveći i veličajući onoga koji živi zauvek.

Jer njegova je vladavina večna vladavina,
a njegovo carstvo traje od naraštaja do naraštaja.

³⁵ Svi stanovnici zemlje
ništa ne predstavljaju;

on čini šta hoće
s nebeskom vojskom
i sa stanovnicima zemlje.

Ništa ne može da zaustavi njegovu ruku,
ili da mu kaže: „Šta to radiš?“

³⁶ Istog časa mi se vratio razum, a uz moju carsku čast vratila mi se i slava i sjaj. Tada su me potražili moji savetnici i velikaši, pa mi je bilo vraćeno carstvo. Uz to sam postao još moćniji.

³⁷ Sada ja, Navuhodonosor, slavim i uzvisujem nebeskog cara, čija su sva dela istina, a putevi pravda; on je onaj koji može da ponizi one koji hode oholo.

5

Valtasarova gozba

¹ Car Valtasar je priredio gozbu za svojih hiljadu velikaša, pa je pred njima pio vino.

² Kada ga je vino omamilo, Valtasar je naredio da se donesu zlatne i srebrne posude, koje je njegov otac Navuhodonosor doneo iz Doma u Jerusalmu, da car, njegovi velikaši, njegove žene i inoče piju iz njih.

³ Kada su doneli zlatne posude koje su bile odnesene iz Božijeg Doma u Jerusalmu, iz njih su pili car, njegovi velikaši, njegove žene i inoče.

⁴ Pili su vino iz njih i proslavljali svoje bogove od zlata i srebra, bronzne i gvožđa, drveta i kamena.

⁵ Tog časa su se pojavili prsti ljudske ruke pišući po okrečenom zidu carskog dvora nasuprot svećnjaka. Car je video dlan ljudske ruke kako piše.

⁶ Car je prebledeo uznemiren mislima. Oduzele su mu se noge u kukovima, a kolena počela da mu klekaju.

⁷ Car pozva čarobnjake, Haldejce i gatare, pa reče vavilonskim mudracima: „Čovek koji pročitao ovo pismo i protumači mi ga biće obučen u skerlet, nosiće zlatan lanac oko vrata, i vladaće kao treći u carstvu.“

⁸ Pristupili su svi mudraci, ali niko nije mogao da ga pročita ili da iznese caru njegovo tumačenje.

⁹ Car se tada veoma uznemirio, pa je još više prebledeo. Njegovi velikaši su bili zbunjeni.

¹⁰ Kad je carica čula reči cara i velikaša, došla je u gozbeni dvoranu i rekla: „Živ bio, care, doveka! Neka te misli ne uznemiravaju i neka ti lice ne blede!

¹¹ Postoji čovek u tvom carstvu u kome je duh svetih bogova. U vreme tvoga oca u njemu se našlo prosvetljenje, razum i mudrost, koja je kao mudrost bogova. Tvoj otac, car Navuhodonosor, postavio ga je za upravitelja nad čarobnjacima, gatarima, Haldejcima i zvezdoznancima.

¹² I pošto se u Danilu, koga je car nazvao Valtazarom, našao izuzetan duh, znanje, razum da tumači snove, da rešava zagonetke i da razjašnjava

teške stvari, ti ga pozovi, a on će ti izložiti tumačenje pisma.“

¹³ Tada su Danila doveli pred cara, i car mu reče: „Da li si ti Danilo, jedan od Judinih izgnanika, koje je moj otac, car, doveo iz Jude?

¹⁴ Čuo sam da je u tebi duh bogova, i da se u tebi našlo prosvetljenje, razum i izuzetna mudrost.

¹⁵ Dovedi su mi mudrace i gatare da mi pročitaju ovo pismo i da mi saopšte njegovo tumačenje, ali oni nisu u stanju da mi izlože njegovo tumačenje.

¹⁶ Čuo sam da si u stanju da tumačiš i rešavaš teške stvari. Ako možeš da pročitaš ovo pismo i saopštiš mi njegovo tumačenje, bićeš odeven u skerlet, oko vrata će ti biti stavljen zlatni lanac, i vladaćeš kao treći u carstvu.“

¹⁷ Tada Danilo odgovori caru: „Svoje darove zadrži za sebe, i svoje nagrade daj drugom. Ja ću caru pročitati pismo i saopštiti mu njegovo tumačenje.

¹⁸ O, care, Svevišnji Bog je dao tvome ocu Navuhodonosoru carstvo, veličinu, veličanstvo i slavu.

¹⁹ Od veličine koje mu je dao, drhtali su i strahovali svi narodi, plemena i jezici; ubijao je koga je hteo i ostavljao u životu koga je hteo, uzvisivao je koga je hteo i ponižavao koga je hteo.

²⁰ Ali kada mu se srce uzoholilo, a duh mu okoreo od ponosa, bio je skinut sa svog carskog prestola i slava mu je bila oduzeta.

²¹ Bio je proteran iz ljudskog društva, a um mu je postao kao životinjski, pa mu je boravište bilo sa divljim magarcima. Jeo je travu kao goveda, rosa nebeska mu je kvasila telo, dok nije spoznao da

Bog Svevišnji vlada nad ljudskim carstvom, i nad njim postavlja koga hoće.

²² A ti, Valtasare, sine njegov, nisi ponizio svoje srce iako si znao sve ovo,

²³ nego si se digao protiv Gospoda nebeskog. Ti si doneo sudove iz njegovog Doma, pa ste ti, tvoji velikaši, tvoje žene i inoče, pili vino iz njih, i slavili svoje bogove od srebra i zlata, bronzе i gvožđa, drveta i kamena, koji niti vide, niti čuju, niti razumeju, a nisi dao slavu Bogu koji u svojoj ruci drži tvoju dušu i sve tvoje puteve.

²⁴ Zato je poslao ruku koja je napisala ovaj natpis.

²⁵ Ovo je natpis koji je napisan:

mene, mene, tekel, farsin.

²⁶ Ovo je značenje poruke:

MENE – Bog je izmerio tvoje carstvo i doveo ga do kraja;

²⁷ *TEKEL* – bio si izmeren na vagi, i našlo se da si prelagan;

²⁸ *FARSIN* – podeljeno je tvoje carstvo i dano Međanima i Persijancima.“

²⁹ Tada su, na Valtasarovu zapovest, Danila obukli u skerlet, oko vrata mu stavili zlatni lanac, i proglasili da će vladati kao treći u carstvu.

³⁰ Te iste noći je Valtasar, haldejski car, bio ubijen.

³¹ Carstvo je preuzeo Darije, Međanin. Bilo mu je oko šezdeset dve godine.

6

Zavera protiv Danila

¹ Dariju se svidelo da postavi nad carstvom stotinu dvadeset satrapa, da budu po celom carstvu,

² a nad njima tri načelnika, među kojima je bio i Danilo. Njima su satrapi polagali račun da car ne bi bio na gubitku.

³ Taj Danilo je svojim izuzetnim duhom nadmašivao načelnike i satrape, pa je car mislio da ga postavi nad celim carstvom.

⁴ Tada su načelnici i satrapi gledali da nađu neku zamerku Danilovoj upravi nad carstvom, ali nisu mogli da mu nađu ni zamerku ni grešku, jer je bio pouzdan. Tako nisu mogli da pronađu na njemu ni nemara ni greške.

⁵ Tada su ti ljudi rekli: „Nećemo naći na Danilu nikakvu zamerku, osim ako ne nađemo nešto protiv njega u vezi sa zakonom njegovog Boga.“

⁶ Tako su se ti načelnici i satrapi sjatili pred carem i rekli mu: „O, care Darije, živ bio dovek!

⁷ Dogovorili su se svi načelnici carstva, upravitelji, satrapi, savetnici i namesnici, da car izda naredbu i zabranu: svako ko uputi molbu nekom bogu ili čoveku u roku od trideset dana osim tebi, care, neka bude bačen u lavlju jamu.

⁸ Sada, care, izdaj zabranu i potpiši je, pošto se tako, po neopozivom zakonu Međana i Persijanaca, ne može promeniti.“

⁹ Tako je car Darije potpisao pismo sa zabranom.

¹⁰ Kad je Danilo čuo da je naredba bila napisana, otišao je svojoj kući, gde su prozori njegove gornje sobe bili otvoreni prema Jerusalimu. Tu se on tri puta dnevno spuštao na kolena, moleći i hvaleći Boga, kao što je uvek radio.

¹¹ Tada su ti ljudi banuli i zatekli Danila kako se moli i priziva svog Boga.

¹² Zatim su pristupili caru i spomenuli mu carsku zabranu: „O, care, zar nisi potpisao zabranu prema kojoj će svako ko uputi molbu nekom bogu ili čoveku u roku od trideset dana, osim tebi, biti bačen u lavlju jamu?“

Car odgovori: „Zapovest ostaje na snazi prema zakonu Međana i Persijanaca, te se ne može opozvati.“

¹³ Oni odgovore caru: „Danilo, jedan od izgnanika iz Jude, ne mari za tebe, o, care, ni za tvoju zabranu koju si potpisao; on se tri puta dnevno moli svome Bogu.“

¹⁴ Kad je car to čuo, veoma se uznemirio. Bio je rešen da spase Danila, pa je sve do zalaska sunca svim silama nastojao da ga izbavi.

¹⁵ Ali oni ljudi navališe na cara, govoreći: „Znaj, care, da se prema zakonu Međana i Persijanaca, nijedna zabrana ili naredba koju car izda, ne može promeniti.“

¹⁶ Tada je car naredio da dovedu Danila i da ga bace u lavlju jamu. Car reče Danilu: „Neka te izbavi Bog tvoj kome neprestano služiš.“

¹⁷ Zatim su doneli kamen i stavili ga na otvor jame, a car ga je zapečatio svojim pečatnim prstenom i pečatnim prstenom svojih velikaša, da se ništa za Danila ne bi moglo promeniti.

¹⁸ Car se vratio u svoj dvor. Noć je proveo bez jela, i nije dao da mu dovedu suložnice. San mu nije dolazio na oči.

¹⁹ U sam osvit zore, car ustane i užurbano ode do lavlje jame.

²⁰ Kad je prišao jami, pozvao je Danila žalosnim glasom. Car reče Danilu: „Danilo, slugo Boga živoga, da li je Bog, kome neprestano služiš, mogao da te izbavi od lavova?“

²¹ Danilo odgovori: „O, care, živ bio doveka!

²² Moj Bog je poslao svog anđela, koji je zatvorio čeljusti lavovima, te mi nisu naudili, zato što sam se našao nevinim pred njim. Ni tebi, care, nisam ništa skrivio.“

²³ Car se zbog toga veoma obradovao, pa je naredio da izvuku Danila iz jame. Kad su izvukli Danila iz jame, nije se na njemu našla nijedna rana, jer se pouzdao u Boga.

²⁴ Tada je car naredio da dovedu one ljude što su zlonamerno optužili Danila, i bace ih u lavlju jamu, zajedno sa njihovim ženama i njihovom decom. I još nisu ni došli na dno jame, kad su ih lavovi zgrabili i smrskali im sve kosti.

²⁵ Zatim je car Darije napisao pismo svim narodima, plemenima i jezicima, koji žive po svojoj zemlji:

„Neka vam se umnoži blagostanje!

²⁶ Izdajem naredbu: neka se svi ljudi po svim oblastima moga carstva boje i drhću pred Danilovim Bogom.

On je živi Bog,

koji ostaje doveka!

Njegovo se carstvo neće raspasti,
i njegova se vlast neće okončati!

²⁷ On izbavlja i oslobađa,
čini znakove i čuda
na nebu i na zemlji;

on je izbavio Danila
iz lavljih kandži.“

²⁸ Danilo je napredovao tokom vladavine Darija
i vladavine Kira Persijanca.

7

Viđenje četiri zveri

¹ Prve godine Valtasara*, cara Vavilona, Danilo je usnio san: viđenja su mu prolazila glavom dok je bio na svojoj postelji. Posle je zabeležio san, dajući sažet izveštaj.

² Danilo reče: „U viđenju koje sam imao noću, video sam četiri nebeska vetra kako dižu buru na velikom moru.

³ Iz mora su izašle četiri ogromne zveri; svaka je bila drugačija.

⁴ Prva je bila kao lav, i imala je orlova krila. Dok sam gledao, krila joj se iščupaše, pa je bila podignuta sa zemlje i postavljena na noge kao čovek, a dano joj je i ljudsko srce.

⁵ Zatim sam video drugu zver, sličnu medvedu, koja je bila uspravljena na jednu stranu. Držala je tri rebra u čeljustima, među zubima. Bilo joj je rečeno: 'Ustani i nažderi se mesa!'

⁶ Zatim sam pogledao, a ono, treća zver slična leopardu. Na leđima joj četiri ptičja krila. Imala je četiri glave i dana joj je vlast.

⁷ Među noćnim viđenjima video sam sledeće viđenje: četvrta zver, strašna, užasna i izuzetno moćna. Imala je ogromne zube od gvožđa; proždirla je i drobila, a što je ostalo, to je izgazila

* 7:1 553. pre Hrista.

nogama. Bila je drugačija od svih drugih zveri pre nje; imala je i deset rogova.

⁸ Dok sam tako posmatrao, izrastao je jedan mali rog među njima, a prva tri roga su bila iščupana pred njim. I gle, na rogu su bile oči, kao ljudske oči, i usta koja su oholo govorila.

⁹ Gledao sam sve dok se nisu postavili prestoli,
i onaj od iskona sede na svoje mesto.

Odeća mu je bila bela kao sneg,
a kosa kao čista vuna.
Presto su mu bili ognjeni plamenovi,
a točkovi užareni oganj.

¹⁰ Ognjena reka je izvirala
i tekla pred njim.

Hiljadu hiljada mu je služilo,
i deset hiljada puta deset hiljada je stajalo
pred njim.

Sud je zaseo,
knjige su se otvorile.

¹¹ Dok sam gledao, video sam da je zbog oholih reči, koje je rog govorio, zver bila ubijena, i da joj je telo izručeno užarenom ognju.

¹² Ostalim zverima je bila oduzeta vlast, ali im je život bio produžen za jedno vreme i doba.

¹³ Gledao sam u noćnim viđenjima, i gle, neko kao sin čovečiji dolazi na oblacima nebeskim. On dođe do onoga od iskona, i dovedu ga k njemu.

¹⁴ Njemu je bila dana vlast, slava i carstvo, da mu služe svi narodi, plemena i jezici. Njegova vlast je večna vlast, koja nikada neće proći, i njegovo carstvo nikada neće propasti.

¹⁵ A u meni, Danilu, uznemirio se duh, i strava me je obuzela zbog viđenja koja su mi prolazila glavom.

¹⁶ Pristupio sam jednome od onih što su stajali i upitao ga o svemu ovome.

Tumačenje viđenja

On mi je odgovorio i izneo mi tumačenje ovih stvari.

¹⁷ 'Četiri ogromne zveri su četiri cara koji će se pojaviti u zemlji.

¹⁸ No, carstvo će primiti sveti Svevišnjega i posedovati ga zauvek, u veke vekova.'

¹⁹ Tada sam pozeleo da saznam tačno značenje četvrte zveri, koja je bila drugačija od svih ostalih zveri, ona strašna, sa gvozdenim zubima i bronzanim kandžama, što je proždimala, drobila, i nogama gazila što je ostalo;

²⁰ kao i deset rogova na njenoj glavi, i onaj rog što je iznikao tamo gde su prva tri roga otpala – rog koji je na sebi imao oči i usta koja su oholo govorila, i koji je izgledom bio veći od drugih rogova.

²¹ Gledao sam kako je taj rog vodio rat protiv svetih i nadvladavao ih,

²² dok nije došao onaj od iskona i doneo presudu u korist svetaca Svevišnjega, da je došlo vreme da sveti dobiju carstvo u posed.

²³ Ovako mi je rekao: 'Četvrta zver biće četvrto carstvo na zemlji, koje će se razlikovati od svih drugih carstava. Ono će progutati sav svet, pregaziti ga i smrviti.

²⁴ A deset rogova, to su deset careva koji će nastati iz tog carstva. Posle njih će se pojaviti jedan car, drugačiji od prethodnih, i pokoriti tri cara.

²⁵ On će vređati Svevišnjega i mučiti svete Svevišnjega. Smišljaće kako da promeni doba i zakon; a oni će biti predani u njegove ruke na jedno vreme, dva vremena i polovinu vremena[†].

²⁶ Tada će zasesti sud, oduzeti mu vlast, i biće uništen i potpuno zatrt.

²⁷ Tada će se vladavina, vlast i veličina svih carstava pod nebom dati narodu svetaca Svevišnjeg. Njegovo carstvo je večno carstvo, i svaka će mu vlast služiti i slušati ga.'

²⁸ Ovim se poruka završava: ja, Danilo, veoma sam se uznemirio u svojim mislima, lice mi je prebledelo, ali sam stvar sačuvao u svom srcu.“

8

Viđenje o ovnu i jarcu

¹ U trećoj godini vladavine cara Valtasara*, meni, Danilu, ukazalo se viđenje nakon onoga koje mi se ukazalo na početku.

² Gledao sam u viđenju, i dok sam gledao, našao sam se u tvrđavi Susanu, u pokrajini Elamu. U viđenju sam video da sam kraj reke Ulaj.

³ I kako sam podigao oči, ugledao sam jednog ovna sa dva roga kako stoji pred rekam. Oba roga su bila dugačka, ali jedan rog je bio duži od drugog. Taj duži je narastao kasnije.

[†] 7:25 ...na jednu godinu, dve godine i pola godine, tj. tri i po godine.

* 8:1 551. pre Hrista.

⁴ Video sam da ovan bode na zapad, sever i jug. Nijedna životinja nije mogla da mu se odupre, i ništa nije moglo da se izbavi od njega. Radio je šta je hteo, osilio se.

⁵ Dok sam razmišljao o tome, dođe jarac sa zapada i pređe preko sve zemlje, a da nije dotakao tlo. Jarac je imao veliki rog između očiju.

⁶ Dođe on do ovna sa dva roga, koga sam video gde stoji pred rekom, i zaleti se na njega silinom svoga gneva.

⁷ Video sam kako je stigao do ovna, pa ga je razjaren udario i slomio mu oba njegova roga, a u ovnu nije ostalo snage da mu se odupre. Onda ga je bacio na zemlju i izgazio ga; i nije bilo nikoga da izbavi ovna.

⁸ Jarac se veoma osilio, ali kada je bio na vrhuncu snage, slomio mu se onaj veliki rog; na njegovo mesto su izrasla četiri velika roga prema četiri nebeska vetra.

⁹ Iz jednog od ovih, iz malog, je izrastao jedan rog koji je veoma narastao prema jugu, istoku i prema Divnoj zemlji.

¹⁰ Narastao je sve do vojske nebeske, pa je oborio na zemlju neke od vojske i neke od zvezda, i izgazio ih.

¹¹ Narastao je do samog kneza[†] vojske, oduzeo mu svakodnevnu žrtvu i ponizio mesto njegovog Svetilišta.

¹² Osim dnevne žrtve, u pobuni će mu biti predata i vojska. Istinu je bacio na zemlju, i što god je radio pošlo mu je za rukom.

[†] **8:11** Verovatno se odnosi na samog Boga ili na Mihaila.

¹³ Zatim sam čuo jednog sveca kako govori. Tada je drugi svetac rekao onome što je govorio: „Dokle će trajati viđenje o svakodnevnoj žrtvi, o pobuni koja pustoši, i o dopuštenju da se gazi Svetinja i nebeska vojska?“

¹⁴ On mi reče: „Dok ne prođe dve hiljade tri stotine večeri i jutara. Tada će se Svetinja obnoviti.“

Gavrilo tumači viđenje

¹⁵ Dok sam ja, Danilo, gledao viđenje i trudio se da ga shvatim, ispred mene stade neko ko je izgledom bio kao čovek.

¹⁶ Tada sam začuo ljudski glas iz Ulaja, kako poziva: „Gavrilo, razjasni mu ovo viđenje.“

¹⁷ On je došao do mesta gde sam stajao, ali kad je došao, ja sam se prepao i pao na lice. On mi reče: „Razumi, sine čovečiji, da je ovo viđenje za poslednje vreme.“

¹⁸ Dok mi je govorio, svladao me je dubok san, dok sam bio s licem na zemlji. No, on me je dotakao, uspravio me gde sam stajao

¹⁹ i rekao mi: „Evo, objavljujem ti šta će se desiti na kraju gneva, jer se to odnosi na određeno vreme kraja.

²⁰ Dvorogi ovan koga si video, to su carevi Midije i Persije.

²¹ Jarac je car Grčke, a veliki rog između njegovih očiju, to je prvi car.

²² Onaj rog što se slomio, pa su na njegovom mestu izrasla četiri nova roga, to su četiri carstva koja će nastati iz njegovog naroda. Ona neće imati njegovu snagu.

²³ Kasnije, kada se njihova vladavina okonča, i kada odmetnicima dođe kraj, pojaviće se car oholog izraza lica, koji će biti vešt u lukavstvima.

²⁴ Snaga će mu porasti, ali ne od njegove snage. Besprimerno će pustošiti, uspevaće u svemu što preduzme, i zatiraće silne ljude i sveti narod.

²⁵ Svojom prepredenošću će uspešno odvoditi u zabludu, srce će mu se veoma osiliti, i mnoge će uništiti kad ne očekuju. Ustaće čak i na Kneza nad knezovima, ali će biti uništen bez ljudske sile.

²⁶ Viđenje o večerima i jutrima koje je bilo ispričano je istinito. A ti drži viđenje u tajnosti, jer je za daleka vremena.“

²⁷ Ja, Danilo, bio sam iscrpljen i danima sam bolovao. Zatim sam ustao i obavljao carsku službu. Viđenje me je uznemirilo, ali niko ga nije razumeo.

9

Danilo se moli za narod

¹ Prve godine Darija*, sina Artakserksovog, od midijskog roda, koji se zacario nad carstvom Haldejaca;

² prve, dakle, godine njegove vladavine, ja, Danilo, razumeo sam iz pisama: sedamdeset godina je broj godina, kada će se, prema reči Gospodnjoj upućenoj proroku Jeremiji, navršiti pustošenje Jerusalima.

³ Tada sam okrenuo lice prema Gospodu Bogu, tražeći ga u molitvi i preklinjanjima, uz post, kostret i pepeo.

* 9:1 538. pre Hrista.

⁴ Molio sam se Gospodu, mome Bogu, i ispovedao se:

„O, Gospode, veliki i strašni Bože, koji čuvaš savez i milost onima koji te ljube i drže tvoje zapovesti.

⁵ Zgrešili smo i činili nepravdu, odmetnuli smo se i odstupili od tvojih zapovesti i odredbi.

⁶ Međutim, mi nismo slušali tvoje sluge, proroke, koji su govorili u tvoje ime našim carevima, knezovima i precima, i svem narodu zemlje.

⁷ Tebi, Gospode, pripada pravda, a nama je danas sramota na licima, nama Judejcima i stanovnicima Jerusalima, celom Izrailju, onima koji su blizu i onima koji su daleko, po svim zemljama kuda si ih isterao zbog nevere koju su počinili protiv tebe.

⁸ Gospode, na našim je licima sramota, na našim carevima, našim knezovima i našim precima, jer smo ti zgrešili.

⁹ Gospodnje je da iskaže milosrđe i praštanje, jer mi smo se odmetnuli od njega.

¹⁰ Nismo slušali glas Gospoda, Boga našega, niti smo sledili zakone koje nam je dao preko svojih slugu proroka.

¹¹ Sav je Izrailj prestupio tvoj Zakon i odvratio se ne slušajući tvoj glas.

Zato se na nas svalila kletva i prokletstvo, kao što je zapisano u Zakonu Mojsija, sluge Božijeg, jer smo mu zgrešili.

¹² On je ispunio svoje reči koje je izrekao protiv nas i naših vladara koji su vladali nad nama, kada je doveo na nas veliko zlo. Nikada se pod

neбом nije dogodilo ono što se dogodilo u Jerusallimu.

¹³ Stigla nas je sva ta nevolja, kako je zapisano u Mojsijevom Zakonu, ali mi nismo tražili smilovanje Gospoda, Boga našega: nismo se odvratili od svoje krivice i nismo se umudrili tvojom istinom.

¹⁴ A Gospod je čuvao nevolju i doveo je na nas, jer je Gospod, Bog naš, pravedan u svim svojim delima koje čini. Ipak, nismo poslušali njegov glas.

¹⁵ Sada, Gospode, Bože naš, koji si izveo svoj narod iz Egipta svojom moćnom rukom, i stekao sebi ime do ovoga dana: zgrešili smo, učinili smo što ne valja.

¹⁶ Gospode, po svojoj pravdi, odvрати svoj gnev i jarost od Jerusallima, tvoga grada, tvoje svete gore, jer zbog naših greha i krivica naših očeva, Jerusallim i tvoj narod služe za ruganje svima oko nas.

¹⁷ Stoga, Bože naš, usliši molitvu i preklinjanje svoga sluge. Neka tvoje lice obasja tvoje opustošeno Svetilište, tebe radi, Gospode!

¹⁸ Prigni svoje uho, Bože moj, i počuj! Otvori svoje oči i pogledaj našu pustoš i grad koji nosi tvoje ime! Jer, ne donosimo preklinjanja pred tebe radi svoje pravednosti, već radi velikog milosrđa tvoga.

¹⁹ Počuj, Gospode! Oprosti, Gospode! Gospode, obrati pažnju i učini! Ne oklevaj – radi sebe, Bože moj, jer tvoj grad i tvoj narod nose tvoje ime!“

Sedamdeset sedmica

²⁰ Dok sam još govorio moleći se i ispovedajući svoje grehe i grehe svoga naroda Izrailja,

i iznoseći svoju molbu pred Gospodom, Bogom svojim, za svetu goru svog Boga;

²¹ dok sam tako govorio u molitvi, Gavriilo, onaj čovek[†] koga sam video u prethodnom viđenju, doleti k meni u hitrom letu, dotakne me za vreme večernjeg prinosa

²² i pouči me, govoreći: „Danilo, došao sam sad da ti dam uvid i razumevanje.

²³ Kad si počeo da preklinješ, došla je reč, pa sam došao da ti je javim, jer si izabran. Stoga, razumi reč i razumi viđenje.

²⁴ Sedamdeset 'sedmica' je određeno za narod i za sveti grad, da se okonča prestup, da se stavi tačka na greh, da se otkupi krivica i da se uvede večna pravda, kako bi se stavio pečat na viđenje i na proroštvo, radi pomazanja Svetinje nad svetinjama[‡].

²⁵ Znaj i razumi: od objavljivanja reči da se Jerusolim obnovi i sazida, do Pomazanika Vladara, je sedam sedmica i još šezdeset dve sedmice. I biće opet obnovljen trg i opkop, i to u vreme nevolje.

²⁶ A posle šezdeset dve sedmice Pomazanik će biti pogubljen i ostaće bez ičega. Potom će doći vojska jednog vladara, pa će opustošiti grad i Svetinju, ali će mu kraj doći s poplavom. Rat će se voditi do kraja; pustošenje je određeno.

[†] **9:21** Gavriilo je ...neko ko je izgledom bio kao čovek, prema Dan 8,15. Izraz *Svetinja nad svetinjama* se odnosi na nekoliko stvari: na najsvetiji deo Doma Gospodnjeg (Jez 45,3), na određene predmete Doma – kao što je žrtvenik (2. Moj 29,37; 30,29) – ili na osobu (1. Dnv 23,13). [‡] **9:24** Ili: *radi pomazanja Najsvetijeg*.

²⁷ On će sklopiti čvrst savez sa mnogima za jednu sedmicu i ukinuće žrtvu i prinos u polovini sedmice. U jednom uglu Doma biće strašna gadost, dok se određena pustoš ne sruči na pustošnika.“

10

Sukob naroda i nebeske sile

¹ U trećoj godini Kira*, cara Persije, Danilu, koji je nazvan Valtazar, bila je otkrivena poruka. Poruka je bila istinita, a odnosila se na veliki rat. On je razumeo poruku; njeno značenje mu je došlo u viđenju.

² U te dane, ja, Danilo, bio sam u žalosti tri sedmice.

³ Nisam jeo probrana jela, meso i vino nije ulazilo na moja usta, niti sam se mazao uljem dok se nisu navršile tri sedmice.

⁴ Dvadeset četvrtog dana prvog meseca, stajao sam pored velike reke Tigar.

⁵ Kad sam podigao pogled, ugledao sam jednog čoveka obučenog u lanenu odeću. Bokovi su mu bili opasani pojasom od čistog zlata iz Ufaza.

⁶ Telo mu je bilo kao hrisolit, lice kao munja, a oči kao upaljena baklja. Njegove ruke i noge izgledale su kao uglačana bronza, a glas mu je bio kao buka velikog mnoštva.

⁷ Samo sam ja, Danilo, video viđenje; ljudi koji su bili sa mnom nisu videli viđenje. Njih je obuzeo veliki strah, pa su pobegli i sakrili se.

⁸ A ja sam ostao sam gledajući ovo veliko viđenje; snage je nestalo u meni, lice mi se izmenilo, izobličilo se, ostavila me snaga.

* 10:1 536. pre Hrista.

⁹ Tada sam začuo kako mi govori glas, i čim sam čuo njegov glas kako mi govori, pao sam licem na zemlju utonuvši u dubok san.

¹⁰ Ali ruka me je dotakla i pomogla mi da se pridignem na kolena i ruke.

¹¹ On mi reče: „Danilo, izabrani čoveče, razmotri reči koje ti govorim. Ustani, jer sam poslan k tebi.“

Kada mi je rekao ove reči, ustao sam tresući se.

¹² Zatim je rekao: „Ne boj se, Danilo, jer su tvoje reči bile uslišene još prvog dana kad si odlučio da razumeš ovo i da se poniziš pred svojim Bogom; zbog tvojih reči sam i došao.

¹³ Međutim, knez persijske vojske mi se odupirao dvadeset jedan dan, ali mi je Mihailo, jedan od vodećih knezova, pritekao u pomoć kad sam ostao sam s persijskim carevima.

¹⁴ Došao sam, dakle, da ti razjasnim šta će zadesiti tvoj narod u poslednjim danima. Ima, naime, još jedno viđenje za te dane.“

¹⁵ Dok mi je on govorio ovo, pognuo sam lice k zemlji i zanemio.

¹⁶ Tada mi je taj što je izgledao kao čovek dotaknuo usne, a ja sam otvorio usta i progovorio, rekavši onome koji je stajao preda mnom: „Gospodaru moj, zbog viđenja su me spopali bolovi i snaga me je ostavila.

¹⁷ Kako ja, sluga svoga gospodara, mogu sad da razgovaram sa svojim gospodarem, kad sam ostao bez snage i daha?“

¹⁸ Tada me je opet dotaknuo, okrepio me

¹⁹ i rekao: „Ne boj se, izabrani čoveče! Mir s tobom! Ohrabri se, ohrabri se!“

Dok je razgovarao sa mnom, ja sam se ohrabrio i rekao: „Govori, moj gospodaru, pošto si me ohrabrio.“

²⁰ On me upita: „Znaš li zašto sam došao k tebi? No, sada ću se vratiti da ratujem protiv kneza persijske vojske. Kad ja odem, doći će, evo, grčki knez.

²¹ I niko drugi mi ne pomaže protiv njih osim Mihaila, vašeg kneza. Ipak, reći ću ti što je zapisano u Knjizi istine.

11

¹ U prvoj godini Darija Međanina, ja sam se zauzeo da ga ohrabrim i zaštitim.

Carevi juga i severa

² Sada ću ti reći istinu: evo, još će tri cara nastati u Persiji, ali četvrti će biti bogatiji od svih njih. A kad stekne moć svojim bogatstvom, sve će podići na grčko carstvo.

³ Zatim će nastati moćni car koji će vladati velikim carstvom i raditi šta hoće.

⁴ Ali, pošto dođe na vlast, raspašće se njegovo carstvo. Ono će biti razdeljeno na četiri nebeska vetra, ali ne između njegovog potomstva. Ono neće imati istu silu kao kada je on vladao, jer će njegovo carstvo biti slomljeno i predano drugima, a ne njima.

⁵ Zatim će južni car postati moćan, ali će ga nadmašiti jedan od njegovih knezova, koji će vladati većim carstvom nego što je njegovo.

⁶ Posle nekoliko godina, oni će se sprijateljiti, pa će ćerka južnog cara doći k severnom caru da sklopi savez. Međutim, neće zadržati silu, a ni njeno

potomstvo neće opstati: biće predana zajedno sa svojom pratnjom, svojim detetom i onim koji će joj pomagati u tim vremenima.

⁷ Ali na njegovo mesto će doći jedan od potomaka iz njene loze. On će krenuti protiv vojske, ući u tvrđavu severnog cara, boriti se s njima i svladati ih.

⁸ Odneće i njihove bogove, njihove livene kipove, njihove dragocene predmete od srebra i zlata, kao plen u Egipat. Nekoliko godina će ostaviti na miru severnog cara.

⁹ Ovaj će, zatim, napasti carstvo južnog cara, ali će se vratiti u svoju zemlju.

¹⁰ Njegovi sinovi će poći u rat; skupiće ogromnu vojsku, koja će krenuti, navaliti kao silna poplava, probiti se i nastaviti rat sve do njegovog utvrđenja.

¹¹ Tada će se južni car razbesniti i izaći u rat protiv severnog cara, koji će podići ogromnu vojsku. Ipak, to će mnoštvo biti predano u ruke onog drugog.

¹² A kad porazi to mnoštvo, južni car će se uzoholiti i pobiti hiljade i hiljade, ali neće nadvladati.

¹³ Naime, severni car će se vratiti i skupiti veću vojsku od prve. Onda će posle nekoliko godina doći s velikom vojskom i velikom opremom.

¹⁴ U to vreme će mnogi ustati protiv južnog cara; pobuniće se i nasilnici iz tvoga naroda da ispune viđenje, ali će pokleknuti.

¹⁵ Potom će doći severni car, podići nasipe i zauzeti utvrđeni grad. Snage juga neće odoljeti; čak ni najbolji od vojske neće imati snage da se odupru.

¹⁶ A njegov protivnik će raditi šta hoće i niko neće moći da mu se odupre; on će se zaustaviti u Divnoj zemlji, a njegova ruka doneće uništenje.

¹⁷ On će biti rešen da silom zauzme sve njegovo carstvo, ali će sklopiti savez sa njim; daće mu svoju ćerku za ženu kako bi srušio carstvo. Ipak, neće uspeti; to mu se neće ostvariti.

¹⁸ Onda će se okrenuti prema ostrvima i osvojiti mnoga od njih, ali će jedan vojvoda stati na kraj sramoti koju čini, da mu vrati za njegovu sramotu.

¹⁹ Zatim će se okrenuti ka tvrđavama u svojoj zemlji, ali će posrnuti, pasti i više ga neće biti.

²⁰ Njegovo mesto zauzeće čovek koji će poslati uterivača poreza za carsku raskoš. Ipak, propašće za nekoliko dana bez gneva i boja.

²¹ Na njegovo mesto će doći ništarija, kome nije namenjena carska čast. On će doći u vreme mira i spletkama se dokopati carstva.

²² Silne će vojske biti uništene pred njim. Čak će i vladar saveza biti razbijen.

²³ On će prevariti i one koji sklope savez sa njim, i tako postati veoma moćan uz pomoć malog broja ljudi.

²⁴ On će napasti najbogatije pokrajine u vreme spokojsva, i činiti ono što nisu činili ni njegovi očevi, ni očevi njegovih očeva, deleći među svojim plen, grabež i bogatstvo. Smišljaće i lukavstva protiv utvrđenja, ali samo za neko vreme.

²⁵ Potom će, s velikom vojskom, skupiti snagu i hrabrost protiv južnog cara. Južni car će poći u rat s veoma velikom i moćnom vojskom, ali neće odoleti, jer će se kovati zavere protiv njega.

²⁶ Uništiće ga oni što se hrane carevom hranom. Njegova će vojska biti zbrisana; mnogi će pasti pobijeni.

²⁷ Oba cara će u srcu smišljati zlo; sedeće za istim stolom i lagati jedan drugog, ali bez uspeha, jer će do svršetka doći tek u određeno vreme.

²⁸ *Severni car* će se vratiti u svoju zemlju s velikim bogatstvom, ali će srcem biti protiv svetog saveza. Kad tako uradi, vratiće se u svoju zemlju.

²⁹ U određeno vreme će se vratiti i opet napasti jug, ali ovaj put neće biti kao prvi put.

³⁰ Na njega će doći kitimski brodovi i on će se obeshrabriti. Onda će se vratiti i iskaliti svoj bes na svetom savezu. Kad to učini, vratiće se i pokazati naklonost prema onima koji su napustili sveti savez.

³¹ Njegove snage će ustati i oskrnaviti tvrđavu Svetilišta i ukinuti dnevnu žrtvu. Zatim će postaviti tamo strašnu gadost.

³² On će laskanjem navesti na otpadništvo prekršioce saveza, ali će narod koji poznaje svoga Boga ostati postojan i stupiti na delo.

³³ Razboriti među narodom poučće mnoge, ali će za neko vreme stradati od mača i plamena, ropstva i pljačke.

³⁴ Dok budu stradali, primiće malu pomoć, ali mnogi će im se neiskreno pridružiti.

³⁵ Neki od razboritih će proći kroz stradanje, da budu prekaljeni, pročišćeni i čisti, dok ne dođe vreme kraja, jer određeno vreme tek treba da dođe.

Samouzvišeni car

³⁶ Car će činiti šta hoće. On će se uzoholiti i uzvisivati se više svakog boga. Govoriće pogrdno protiv Boga nad bogovima, i napredovaće dok se ne dovrši gnev, jer što je određeno, to će se ispuniti.

³⁷ On neće mariti za bogove svojih očeva, ni za ljubimca žena; on neće mariti ni za kakvog boga, nego će sebe uzdizati.

³⁸ Umesto njih, on će slaviti boga tvrđava, boga za koga nisu znali njegovi očevi. Slaviće ga zlatom i srebrom, dragim kamenjem i skupocenostima.

³⁹ Uz pomoć tog stranog boga napašće najtvrđa utvrđenja i ukazaće veliku čast onima koji ga budu prihvatili. Njima će dati vlast nad mnogima, i razdeliti zemlju po određenoj ceni.

⁴⁰ A u vreme kraja, južni car će ukrstiti rogove s njim, ali će se severni car oboriti na njega sa borbenim kolima i konjanicima, i s mnogim lađama. On će upasti u zemlje i proći kroz njih kao poplava.

⁴¹ Upašće i u Divnu zemlju i mnoge će zemlje pasti. Ipak, njegovoj ruci umaći će Edom, Moav i veći deo Amonaca.

⁴² On će posegnuti rukom na zemlje; ni Egipat mu neće uteći.

⁴³ On će se domoći vlasti nad riznicima zlata i srebra i nad svim dragocenostima Egipta. Slediće ga Luvimani i Kušani.

⁴⁴ Međutim, uznemiriće ga vesti sa istoka i sa severa, pa će s velikim gnevom otići da uništi i istrebi mnoge.

⁴⁵ Zatim će razapeti šatore – carske odaje, između mora i gore Svete divote. A kad mu dođe kraj, niko mu neće pomoći.

12

Vaskrsenje mrtvih

¹ U to vreme će se pojaviti Mihailo, veliki knez, branitelj tvog naroda. To će biti vreme nevolje kakve nije bilo od kad narod postoji. U to vreme će biti izbaavljen tvoj narod, svako ko se nađe zapisan u Knjizi.

² Probudiće se mnogi koji počivaju u prahu zemaljskom, jedni za večni život, a drugi za sramotu i večni prezir.

³ Tada će razboriti zasjati kao svetlost s nebeskog svoda, i oni koji mnoge vode k pravednosti, kao zvezde u veke vekova.

⁴ A ti, Danilo, drži u tajnosti ove reči i zapečati ovu knjigu dok ne dođe vreme kraja. Mnogi će ići s jednog kraja na drugi, i znanje će se umnožiti.“

⁵ Ja, Danilo, pogledao sam i video drugu dvojicu kako stoje, jedan na jednoj obali reke, a drugi na drugoj obali.

⁶ Tada je neko rekao čoveku obučenom u lanenu odeću, koji je bio iznad rečne vode: „Kada će doći kraj tim čudesima?“

⁷ Tada sam čuo čoveka obučenog u lanenu odeću, onog što je bio iznad rečne vode. On je podigao svoju desnu i levu ruku prema nebu i zakleo se onim koji živi zauvek: „Za jedno vreme, za dva vremena i pola vremena* – kada se okonča slom snage svetog naroda – sve će se to završiti.“

⁸ Ja sam to čuo, ali nisam razumeo. Pitao sam: „Gospodaru moj, kako će se to završiti?“

* **12:7** Verovatno značenje je *tri i po godine*.

⁹ On je odgovorio: „Idi sad, Danilo, jer su te reči tajne i zapečaćene do vremena kraja.

¹⁰ Mnogi će se očistiti, izbeliti i prekaliti, a zli će ustrajati u zlu. I nijedan od zlih neće razumeti, ali će razboriti razumeti.

¹¹ Od časa kad se ukine dnevna žrtva i postavi se strašna gadost biće hiljadu dve stotine devedeset dana.

¹² Blago onome ko istraje i dočeka hiljadu tri stotine trideset pet dana.

¹³ A ti, nastavi do kraja, pa ćeš se odmoriti i primiti svoj deo na kraju dana.“

Biblica® Novi srpski prevod, slobodna prava
The Holy Bible in the Serbian language, Latin script:
Biblica® Novi srpski prevod, slobodna prava

copyright © 2005 2017 Biblica, Inc.

Language: Српски/ Srpski (Serbian)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Novi srpski prevod, slobodna prava™

Autorska prava © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Serbian Translation™

Copyright © 2005, 2017 by Biblica, Inc.

„Biblica“ je zaštićeni znak registrovan od strane Biblica, Inc u Zavodu za patente i žigove Sjedinjenih Američkih Država. Koristi se sa dozvolom.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trade-mark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Ovo Sveti pismo ili „Delo“ je dostupna pod međunarodnom licencom Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 (CC BY-SA). Da biste videli ovu licencu, posetite <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> | <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> ili pošaljite pismo na adresu: Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, SAD.

“Biblica” je zaštićeni znak registrovan od strane Biblica, Inc. Svaki put kada koristite žig Biblica®, morate da imate pisanu dozvolu od Biblica, Inc. Imate dozvolu da kopirate i distribuirate ovo delo, sve dok ga ne menjate i zadržavate naslov kakav jeste, koji uključuje zaštićeni znak „Biblica®“. Promena ili prevođenje ovog dela će stvoriti izvedeno delo, koje će zahtevati da uklonite zaštićeni znak Biblica®. Kada objavite ovo izvedeno delo, morate da navedete koje ste promene napravili tamo gde ljudi mogu da ih vide, na primer na internet stranici. Takođe, morate da pokažete odakle je originalno delo: „Originalno delo Biblica, Inc. je besplatno dostupno na www.biblica.com fi <https://open.bible>.“

Bez obzira da li koristite ovo delo bez promena ili napravite izvedeno delo, izjava o autorskim pravima mora da bude navedena na naslovnoj strani ili strani o autorskim pravima dela/proizvednog dela na sledeći način:

Biblica® Novi srpski prevod, slobodna prava™

Autorska prava © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Serbian Translation™

Copyright © 2005, 2017 by Biblica, Inc.

„Biblica“ je zaštićeni znak registrovan od strane Biblica, Inc u Zavodu za patente i žigove Sjedinjenih Američkih Država. Koristi se sa dozvolom.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trade-mark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Takođe, morate da ponudite svoj izvedeni rad koristeći istu licencu (CC BY-SA) i pravila.

Ukoliko želite da obavestite Biblicu, Inc. u vezi sa vašim prevodom ovog dela, molimo vas da nas kontaktirate na <https://open.bible/contact-us>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> | <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Novi srpski prevod, slobodna prava™

Autorska prava © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Serbian Translation™

Copyright © 2005, 2017 by Biblica, Inc.

„Biblica“ je zaštićeni znak registrovan od strane Biblica, Inc u Zavodu za patente i žigove Sjedinjenih Američkih Država. Koristi se sa dozvolom.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trade-mark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at open.bible/contact-us.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 20 May 2025 from source files dated 21 May 2025

b57e665f-db1e-586a-8f9f-488f99e19ac3